

UPICE '82

FESTIVALOVÝ ZPRAVODAJ ČÍSLO 9

15. KVĚTNA

Přijeli k nám
do Upice
kamarádi
ze Senice!

Zahraeme vám
"Tótorce!"

SLOVO DNE

Alena Pločková

inspektorka odboru kultury VŠ KVV

"Vzpomínám si na poslední Jiráskův Hronov, na touřlivé-diskusní kluby, kde jeden z našich východočeských souborů nechtěně "vyprovokoval" velkou debatu o kvalitě původní české dramatiky a o všech úskalích s tím spojených v případě, že se amatérský soubor rozhodne inscenovat současnou hru. Byli tací, když to zjednodušíme, kteří tvrdili: kvalitních českých her ze současnosti je málo a když si soubor některou vybere k nastudování, je už kvalitou předlohy značně handicapován... a těžko se může dostat na špičku (míněno třeba na Hronov). Pamětníci těchto diskusí si jistě vzpomenu na moudrá slova doc. Císaře a dalších porotců, kteří trpělivě vysvětlovali, že bez nové dramatické tvorby není cesta vpřed. A že to soubory prostě musí risknout. Vzpomínám na to proto, že podle mého mínění je Úpický festival právě v tomto směru jedním z povzbuzujících podnětů pro amatérské soubory, aby se nebály sáhnout po hrách vypovídajících o současnosti. Jistě, hrály by je asi pro svůj okruh diváků, i kdyby Úpice neexistovala, ale je tu vytvořena platforma, kde je možné poměřit síly za relativně stejných podmínek.

Tohle všechno sehrálo svoji úlohu i při rozhodování o profilaci přehlídek zájmové umělecké činnosti ve Východočeském kraji a před krajskou konferencí o ZUC v únoru tohoto roku. Není jich v kraji málo - celkem se ročně koná 52 krajských přehlídek v slovesných, hudebních, tanečních a výtvarných oborech. A festival současné angažované divadelní tvorby v Úpici je mezi nimi (i když se z té "škály" krajských přehlídek trochu vymyká). Ne všechno se dá totiž přesně zařadit a přesto to má právo na existenci. Někdy je to dokonce pro další progresivní vývoj naší společnosti nutné. Ale ono vůbec nejde o to, zda přehlídku zařadíme do té či oné kategorie. Jde především o zachování smyslu celé akce, to je o podporu současné dramatické tvorby a amatérských souborů, které ji inscenují a podílejí se tak na uměleckém ztvárnění dnešní, současné reality.

Dalším velmi sympatickým rysem tohoto festivalu je chvalyhodná snaha organizačního výboru a všech příznivců kolem, využít této příležitosti k aktivizaci amatérského divadla v širším záběru, či k obnově jiných kulturních tradic v jednotlivých místech trutnovského regionu. A k tomu přejí hodně úspěchů, neboť je to práce, která s festivalem nekončí.

Dnes Nabízíme

- 9.30 - zahájení semináře režijní třídy lidové konzervatoře Východočeského kraje
- 9.30 - seminář Současné sovětské divadlo, přednáší Tomáš Engel, zástupce ředitele div. oddělení MK ČR
- 13.00 - setkání ochotníků okresu Trutnov v KK ROH
- 15.00 - přijetí souboru ze Senice předsedou MěstNV
- 15.30 - odchod souboru na náměstí
- 15.45 - přivítání souborů před městským muzeem
- 16.00 - koncert dechové hudby z Malých Svatonovic v parku před divadlem
- 17.00 - István Örkény, Tótoveci
- 19.00 - Slavnostní vyhlášení výsledků a zakončení festivalu v divadle

Zeptali jsme se...

Anežka Navrátilová, asistentka režie gottwaldovského souboru

Zvolili jste vlastní muzikálovou úpravu klasického textu. Proč?

Muzikálovou úpravu jsme volili proto, že je soubor složen převážně z mladých lidí. V původním textu jsou velice obtížné a závažné monology, které jsme v naší úpravě částečně nahradili hudbou a zpěvem. Celá inscenace je koncipována jako generační problém rodičů a jejich dětí. Čisté city mladých lidí jsou zde špiněny záští a nenávistí. Proto si myslím, že tento text má dodnes divákovi o čem povídat.

A jak se vám s těmito mladými lidmi pracuje?

Děti jsou fantazie a hravost sama a jestliže se ta hravost rozvine a umocní, pak jsou schopni i v jejich poměrně mladém věku velkých hereckých výkonů.

ANKETA DIVÁKA DIVÁKA ANKETA

William Shakespeare
Romeo a Julie

velmi líbilo 231 hl.
s výhradami 56 hl.
nelíbilo 3 hl.

celkem hlasovalo 290 diváků.

HODNOCENÍ POROTY:

Gottwaldovská Malá scéna vstoupila do povědomí svých příznivců především inscenačními postupy, které vycházejí z dlouholeté zkušenosti režiséra včerejšího představení Antonína Navrátila v oblasti tvůrčí práce s mladým kolektivem.

Hudebně dramatický tvar Romeo a Julie vycházející ze tří překladů tragédie W. Shakespeara je vlastně zmařené lásky. Inscenátoři se odpoutávají od mnohomluvného slovního sdělení i od iluzivního navozování jednotlivých situací a s použitím jednoduchých civilních hereckých výrazových prostředků rozvinou před divákem nápaditou rozpohybovanou a rytmicky zkázněnou stříhovou zkratkovitý příběh. Přes všechny klady a logické důvody zmíněného tvaru je třeba konstatovat určitý schematismus a absenci vztahů, které inscenaci posilovaly. Sympatické je citlivé uplatnění humoru a odlehčeného pohledu tam, kde si režisér a adaptátor vytvořil pro to prostor.

Celková kompozice jednotlivých inscenačních složek koresponduje s výtvarným pojednáním scény.

Rozhovor po příjezdu

(s Pavlem Mattošem, režisérem M-divadla ze Senice)

"Pavle, vzpomínáš si, kde je vlastně začátek naší spolupráce?"

"Už si nepamatuji, kde to všechno začalo. Ale na základě družby mezi okresy Trutnov a Senice došlo ke sblížení okresních kulturních středisek a z toho pak vzešlo hostování úpického souboru u nás a opačně - návštěva naše v Úpici. To všechno bylo kolem roku 1975. Hráli jsme tehdy v kategorii C."

"Dnes jste "áčka". To jste se do toho pustili, co? Za sedm let z C do A!"

"Ten skok byl ještě rychlejší, než jsi naznačil. Pět roků jsme byli v C, pak jsme jednou inscenací prolomili bariéru, dostali jsme se jako vítězové okresu na krajskou přehlídku a hned nás přeřadili do "béček". Tam jsme se dlouho neohráli, udělali jsme dvě inscenace, přičemž právě ta druhá byla přelomem v historii souboru. Chalupka: "Třináctá hodina" - to byl titul, který vyhrál postupně několik soutěží a přehlídek včetně celoslovenské Palárikové Rakové, a pak nás přeřadili do "A"."

"V čem byla příčina tak rychlého postupu? Snad jste nenakoupili nové hráče?"

"Nenakoupili, nemáme peníze jako fotbalisté, ale především soubor měl chut dělat. A pak to bylo v jakési poučenosti. Možná jsem neskromný, ale zřejmě hlavně v poučenosti mě, protože se mi podařilo absolvovat u nás na Slovensku vrcholné amatérské divadelní vzdělání - tříletý kurs režie, organizovaný Osvětovým ústavem v Bratislavě. Ono to bylo jedno s druhým. Soubor prostě přijal koncepci tvrdé práce, podřídil se drině, protože dnes se už těžko dá hovořit o zájmové činnosti. Každý musel divadlo začít považovat za druhé zaměstnání, někdy i za víc. Když se finišuje, dělají se sobotní a nedělní soustředění od rána do večera, ve všední den pracujeme od pěti do půlnoci."

"Jakou vidíš souvislost mezi ochotnickým hnutím a vrcholnými inscenacemi amatérského divadla?"

"V masovosti je síla. Ovšem tuto masu musí někdo nasměřovat. A vede ji špička, ale všechno souvisí se vším. Samozřejmě by nebylo dobré, kdybychom se věnovali jen špičce nebo kdybychom se vrhli na masovost a nezáleželo nám na špičce. Toto bych dokonce zevšeobecnil na divadlo jako celek - ochotnické i profesionální. Protože dnes by se měl vytrácet diletantismus i z té masy, jinak se nám nepodaří uměním vychovávat. Masovost nestačí, musí být poučená. Na co by byla nekvalitní kvantita?"

"A co vztah divadla ochotnického a profesionálního?"

"Já zásadně dělím divadlo na dobré a špatné. Že se vzájemně zmíněné typy divadel ovlivňují, to je jasné. Byla doba, kdy profesionální divadlo silně ovlivňovalo divadlo amatérské, mimo jiné i tak, že chodili profesionálové a režírovali amatéry. Chválabohu, že jsme se dostali do doby, kdy můžeme klidně prohlásit, že špičkové amatérské divadlo ovlivňuje dokonce i divadlo profesionální."

"Mají tedy vůbec tyto dva druhy divadel nějaká specifická poslání?"

"Co se týče divadla jako takového, tak ani ne. Myslím si, že profesionálové to mají trochu lepší, protože ke své práci mají širší materiální i kadrové předpoklady. Amatérské divadlo, které se dělá mnohem laciněji, pokud nikdy nebude laciné duchem, může být divadlem věrných možností."

"Jak vidíš situaci souborů v kategorii C?"

"Nejhorší je to na začátku. Když se takovému souboru předloží požadavky současného amatérského divadla, zejména pokud jde o kvalitu, tak se často lekne a někdy ustoupí. Ale to je právě ta chyba. Je třeba vydržet rok, dva, tři, věřit všem těmto požadavkům a přizpůsobit se jim. Pak se to vrátí. Přijde pocit z dobře vykonané práce a ukáže se, že připomínky porotců vůbec nebyly mylné i když soubor hned nebyl považován za nejlepší ve Střední Evropě. Hlavní je nedat se odradit. Protože kdo se dá odradit, nepřesvědčí mě o tom, že to s divadlem myslí vážně."

Řekli po představení...

Petr Ludvík, člen filmového studia

"No, líbilo se mi, s výhradami, protože trpělo nevyrovnanými hereckými výkony. Julie nebyla, dle mého názoru, Roměovi rovnocenným partnerem. Výborná byla Juliina matka."

Máte za sebou soutěžní představení. S jakými dojmy?

Dušan Škubal, představitel Romea

"V Úpici se mi velice líbí, jsem tu už podruhé a opět je tu ta pověstná atmosféra. Proto se mi hrálo velice dobře."

FESTIVAL OČIMA MěstNV

Míla Kučera, předseda kulturní komise MěstNV

Festival současné angažované divadelní tvorby "Úpice '82" je ukázkou toho, jak lze úspěšně rozvíjet nové formy kulturně výchovné činnosti, které bezprostředně ovlivňují a obohacují myšlení našich občanů a pomáhají tak vychovávat socialistického člověka.

Základní myšlenka, uspořádat tuto divadelní přehlídku, vzešla z řad nadšenců dramatického odboru A. Jirásek KK ROH. Kdo by byl v té době, kdy se pořádal první ročník, předpokládal, že se festival stane neodmyslitelnou a trvalou součástí kulturního života nejen ve městě, ale i v širokém okolí a stane se pojmem pro ochotníky v celé naší vlasti.

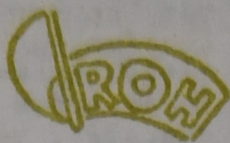
Úspěch prvního festivalu však zavazoval a tím podnítil všechny organizátory k další práci. Nelze nezapomenout kolik stovek hodin obětavé práce lidí, kterým divadlo přirostlo k srdci, muselo být obětováno k tomu, aby se náš kulturní stánek zaskvěl v té podobě, v jaké je dnes a kterou nám závidí každý, kdo ho navštívil. Tady se projevil i skutečná spolupráce úpických závodů, národního výboru a kulturního klubu ROH, kteří materiálně a finančně tuto akci zajišťovali. Každý festival znamená obrovské množství organizační práce, kterou musí festivalový výbor se svými spolupracovníky zvládnout. Touto obětavou prací propagují nejen dobré jméno festivalu, ale především propagují své město - Úpici, která si tak získává jméno v celostátním měřítku.

Velmi si této vysoce angažované a záslužné práce vážíme a patří za ni vřelý dík a uznání. Podpora, jaké se dostává kultuře a zvláště festivalovému dění od národního výboru i všech městských orgánů se bude i nadále prohlubovat.

Vždyť společným cílem nás všech by měl být další rozvoj zájmové umělecké činnosti, která má nezastupitelné místo nejen v kulturním, společenském, ale i politickém životě. Tento rozvoj je podmíněn i vytvořením nezbytných materiálních podmínek. Ty by se měly projevit zejména v realizaci záměrů přístavby divadla.

Vždyť kultura a zejména ochotnické divadlo v Úpici si to rozhodně zaslouží.

OKS Rozhovory

Vlasta Burešová, ředitelka Okresního kulturního střediska Trutnov.

"OKS je organizace řízená odborem kultury ONV a jejím posláním je napomáhat v kulturně výchovné činnosti okresnímu národnímu výboru, MěstNV, MNV a orgánům i členským organizacím NF. Vyvíjí metodickou, poradenskou, vzdělávací, organizátorskou a agitační činnost v masové politické práci, zájmové umělecké činnosti," čtu z brožurky na stole, zatím co vedle za dvěma vrcholí pracovní porada k festivalu "Úpice '82". Stručně bylo řečeno vše a tak další otázky Vlastě Burešové, ředitelce OKS, už patřily festivalu.

"Byla jsem už u samého zrodu prvního ročníku v roce 1974. Tenkrát to pro celý okres znamenalo velký závazek. Udržet vysokou kvalitu i pro léta příští. Usilovnou prací úpického souboru i celého okresu, za podpory stranických a státních orgánů, se to podařilo. Festival v Úpici je dnes velkou školou pro všechny soubory v okrese i v celém Východočeském kraji. Je to dílna, ve které se tvoří, učí, rozděvají a získávají zkušenosti, je to opravdové jádro divadla, zdravé a progresivní. Výborným nápadem jsou zdejší semináře herců, odborníků i fanoušků divadla. Jejich největším přínosem jsou vysoce odborné rozborů každé z uvedených soutěžních her. Pro soubor snad ani nemůže být lepší zhodnocení jimi odvedené práce.

Velký význam má festival i pro samotnou Úpici. Zdejší soubor už roky stojí v čele amatérské scény okresu. Úspěchy sklízí i na jiných soutěžích, výjimkou není ani "Jiráskův Hrcnov". Dáří se mu i další věc. Vychovává mladé lidi k lásce a úctě k mateřskému jazyku, slovesnému projevu a k divadlu vůbec. Obdivuji úsilí všech, kteří se na festivalu podílejí, i když na "prknech" nejsou vidět. Kolektivní odpovědnost za práci pro společnost, zapojení celého města, MěstNV, závodů a organizací, to vše je v Úpici tradicí. Ať vydrží co nejdelší! A komu jsem držela palce? Samozřejmě "naším", Úpíčkům!"

Antonín Kubíček, vedoucí Kulturního klubu ROH v Úpici.

Kulturní klub ROH je společným kulturním zařízením všech úpických závodů. Zřizovatelem je ZO ROH Texlen 21, na činnosti se podílejí závodní organizace ROH Transporta, Juta, Texlen 22, Texlen 27, OPS Trutnov, MěstNV a ZŠ lány a Blahovka.

"Jejich pomoc není malá. Jen díky mimořádnému pochopení a pomoci všech závodů máme dnes všechny provozní budovy na dobré a budovu divadla A. Jiráka na vynikající technické úrovni," přiznává vedoucí klubu Antonín Kubíček. "Kromě naší nejznámější a nejrozsáhlejší akce. Festivalu současně angažované divadelní tvorby, zajišťujeme řadu koncertů, estrád, výchovných pořadů a divadelních představení profesionálních umělců. Můžeme se pochlubit řadou dobrých souborů zájmové umělecké činnosti: loutkářským, amatérským filmovým studiem, tanečním a výtvarným kroužkem, dechovkou, skupinami Fonetik, Variace a Samotáři, smyčcovým kvartetem, fotokroužkem, dětským divadlem a komorním souborem."

Vyprávění přerušil další z mnoha telefonátů: "Prosím, lístky na Senici už opravdu nejsou? Jen přistavky? A mohla bych čekat dva?"

"ÚPICE '82" je prostě všude. O festivalu by Antonín Kubíček mohl vyprávět hodiny. Snad nám čtenář odpustí trochu historie.

"Kde všude se v Úpici hrálo divadlo? Ve staré radnici, u Kadeníků (hotel Modrá hvězda), u Perníkářů a také v bývalém hostinci u Vašků na Staré Závodi. Teprve v letech 1938 - 1939 vzniklo přestavbou divadlo Aloise Jiráka. Z obětavé práce tehdejších ochotníků, sbírek a na dluh. Stavba tenkrát trvala 11 měsíců. A první ročník festivalu?" Antonín Kubíček se zamyslí:

"Zrodil se v době, kdy soubor slavil 150 let vzniku ochotnického divadla v Úpici. Právě ono výročí aktivizovalo všechny členy souboru takovou morou, že bylo možno zorganizovat tak rozsáhlou a do té doby nemyslitelnou akci, jako je konfrontace špičkových amatérských souborů."

Otázka pro :

- manželé Musilovy, stálé příznivce festivalu

Baví vás dechovka ?

Baví, velmi.

Kterému z orchestrů jste dosud nejvíce fandili ?

Nejvíce se nám líbila rtyňská kapela.

Co říkáte dětské hudbě LŠU ?

Jsem ráda, že máme ve městě mladou kapelu. Je vidět, že asi přichází dechovka opět do módy.

Jak váš občanský výbor pracoval pro úspěch festivalu ?

Snažili jsme se přivítat za občanský výbor č. 7 naše milé hosty a účastníky, a protože mám na starosti skříňku občanského výboru, snažil jsem se, aby o festivalovém dění byli naši občané včas a správně informováni. Festivalu bych přál, aby i v budoucnu byl pořádán při takové účasti obyvatelstva a takovým nadšením jako dosud. Již teď se těšíme na festival Úpice '84.

- důchadce v parku při koncertu dechovky

Co říkáte vystoupení dětského orchestru LŠU ?

Je to výborné, vždyť jsou to ještě děti, mládež a při tom hrají s takovou radostí. I tančování dětí při přivítání na náměstí prozrazuje radost ze života. Je to vlastně nová krev do těch souborů, které u nás máme.

- Zdeňka Tluchoře, učitele LŠU v Úpici, dirigenta Koletovy hornické hudby a dech. orchestru LŠU

Nezlobte se, že vás rušíme v krátké pauze mezi jednotlivými skladbami. Co si slibujete od této mladé kapely ? A jak dlouho hraje ?

Počátky jsou starší, ale v tomto složení hrajeme asi tři roky. Vystřídala se tu už řada hráčů a my si od nich slibujeme, že až vyjdou z LŠU, posílí kapely jak v Úpici, tak v okolí. Říká se tu, že rtyňská kapela je teď nejlepší. Proč ?

Nevím, jestli je vůbec nejlepší, ale podařilo se tam překlenout generační výměnu. Na místo odcházejících se podařilo zapojit mladší a i když jejich výkon třeba není vždy ten nejlepší, tak je to povzbuzení pro tu střední i starší generaci, která jádro kapely drží, že po nich nebude nějaká díra, že ta kapela bude pokračovat dál.